

35 925 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar
2022

Nr. 50

NOTA VAN WIJZIGING
Ontvangen 10 november 2021

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

De begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2022 komt te luiden:

Tabel 1 Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2022 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal		8.299.272	8.549.470	1.097.581
Beleidsartikelen				
1	Openbaar bestuur en democratie	96.576	96.576	24.765
2	Nationale veiligheid	344.621	344.621	14.714
3	Woningmarkt	4.532.084	4.632.089	354.100
4	Energietransitie gebouwde omg. en bouwkwaliteit	764.293	754.486	91
5	Ruimtelijke ordening en Omgevingswet	122.548	122.548	3.824
6	Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	242.684	242.684	448
7	Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	193.597	193.597	64
9	Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	136.948	136.948	120.282
10	Groningen versterken en perspectief	1.270.108	1.270.108	490.000
Niet-beleidsartikelen				
11	Centraal apparaat	584.253	584.253	89.293
12	Algemeen	11.560	171.560	0
13	Nog onverdeeld	0	0	0

TOELICHTING

Algemeen

Versterking Dienstverlening Gemeenten

Naar aanleiding van het rapport «Ongekend onrecht» van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het Kabinet structureel € 150 mln. beschikbaar gesteld voor de versterking van de directe dienstverlening aan inwoners door gemeenten. Deze middelen worden voor een groot deel via het gemeentefonds (B) uitgekeerd aan de gemeenten. De middelen die beschikbaar zijn op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) (VII), worden gebruikt voor het project Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) om de gemeentelijke dienstverlening te versterken en het creëren van een interbestuurlijk samenwerkingsplatform om met gemeenten aan de slag te gaan met opgaven in het sociaal domein.

Verduurzaming van woningen en gebouwen

Het demissionaire kabinet heeft in de Miljoenennota ruim € 1,3 mrd. in de periode 2022-2024 beschikbaar gesteld voor de verduurzaming van woningen en gebouwen (Kamerstukken II 2021/22, [35925, nr. 2](#)): € 514 mln. voor een nationaal isolatieprogramma, € 525 mln. voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed en € 288 mln. voor de toepassing van hybride warmtepompen. De middelen voor het stimuleren van de hybride warmtepompen zijn beschikbaar gesteld aan de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Over de plannen hiervoor wordt uw Kamer geïnformeerd door de Staatssecretaris van EZK.

Nationaal Isolatie Programma

Voor een Nationaal Isolatie Programma is totaal € 514 mln. in de periode 2022-2024¹ beschikbaar gesteld. Hiervan is € 197,1 mln. direct toegevoegd aan de begroting van het Ministerie van EZK voor de verduurzaming van koopwoningen (ISDE-regeling). De overige € 316,9 mln. is toegevoegd aan de begroting van het Ministerie van BZK.

Het Nationaal Isolatie Programma zal een intensivering van verduurzamingsmaatregelen in de gebouwde omgeving geven. Het doel van het Nationaal Isolatie Programma is het isoleren van woningen die nu nog slecht geïsoleerd zijn. Het is immers essentieel de vraag naar energie terug te brengen, om dan in de resterende vraag te kunnen voorzien met de (beperkt) beschikbare duurzame bronnen. Dat draagt bij aan CO₂-reductie wat leidt tot lagere energielasten voor bewoners en zodat de energiearmoede het teruggedrongen wordt. Met dit Nationaal Isolatie Programma wordt tevens invulling gegeven aan diverse moties.

In de periode 2022-2024 is een totaal van €525 mln. beschikbaar gesteld voor de versnelde aanpak van maatschappelijk vastgoed. Hiervan is € 399,7 mln. aan de begroting van BZK toegevoegd. Het resterende bedrag (€ 125,3 mln.) wordt verdeeld over de Ministeries van Justitie en Veiligheid (€ 10,5 mln.), Defensie (€ 92 mln.), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (€ 8,8 mln.), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (€ 14 mln.).

Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed

Maatschappelijk vastgoed betreft gebouwen van centrale en decentrale overheden,

---

¹ Voor de SEEH wordt een kasschuif doorgevoerd. Dit aangezien de SEEH voor Verenigingen van Eigenaren (VVE's) met een gedeeltelijk voorschot voor verduurzaming van VvE-gebouwen, maar ook het betalen van het restant van de subsidie achteraf bij vaststelling (als de verduurzaming is gerealiseerd).

onderwijsaccommodaties, sportgebouwen, zorggebouwen, ander vastgoed met een maatschappelijke functie (dorpshuizen en wijkcentra) en rijksmonumenten(niet-woonhuizen)². Het doel van deze aanpak is om uitvoering te geven aan het Urgenda-vonnis en om de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 te realiseren.

Energiearmoede

Het kabinet heeft op 15 oktober 2021 de Tweede Kamer geïnformeerd over maatregelen voor de tegemoetkoming van de gestegen energiekosten voor huishoudens (Kamerstukken II 2021/2022, [29023, nr. 272](#)). Eén van de voorstellen betreft een uitkering van € 150 mln. aan gemeenten om kwetsbare huishoudens met een hoge energierekening en/of een slechte energetische staat van hun woning te ondersteunen. Hiervan is € 1 mln. expliciet gereserveerd voor uitvoeringskosten op landelijk niveau.

Subsidie verduurzaming Groningen

Tijdens het commissiedebat Mijnbouw/Groningen van woensdag 15 september 2021 heeft de Minister van BZK voorgesteld de tranche voor de subsidie verduurzaming van 2023 samen te voegen met de tranche van 2022.

Middels deze nota van wijziging worden alle bovenstaande middelen van de Aanvullende Post van het Ministerie van Financiën toegevoegd aan de begroting van het Ministerie van BZK (VII).

Artikelswijze toelichting bij de begrotingsartikelen

Art. 1 Openbaar bestuur en democratie

Ten behoeve van het opvolgen van de POK maatregelen voor versterking van dienstverlening bij gemeenten, is er voor 2022 € 10 mln. beschikbaar gesteld door het kabinet op *artikel 1. Openbaar bestuur en democratie*. Met deze middelen wordt een infrastructuur via het Samenwerkingsplatform Sociaal domein ingericht met als doel een interbestuurlijke samenwerking om gemeenten te ondersteunen met de opgaven in het brede sociaal domein. Deze structuur waarin op initiatief van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk wordt samengewerkt, levert een belangrijke bijdrage aan de versterking van de uitvoeringskracht van het openbaar bestuur, de integrale dienstverlening door gemeenten en het versterken van de uitvoeringskracht van gemeenten.

Art 4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit

Verduurzaming van koopwoningen

Voor de verduurzaming van koopwoningen is in totaal € 198 mln. beschikbaar gesteld door het kabinet. Dit loopt grotendeels via de Investeringsubsidie Duurzame Energie (ISDE) van het Ministerie van EZK. Deze middelen zijn ook direct toegevoegd aan de begroting van het Ministerie van EZK. Een klein deel (jaarlijks € 0,3 mln.) blijft achter op de begroting van het Ministerie van BZK voor de uitvoering en proceskosten voor deze doelgroep (2022-2024).

Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (voor VvE's)

Voor de Subsidie Energiebesparing Eigen Huis (SEEH) voor VvE's wordt € 35 mln. voor 2023 t/m 2026 aan de bestaande regeling toegevoegd voor maatregelen en voor uitvoeringskosten € 1,5 mln.

---

² Als bedoeld in de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten ([SIM](#))

Om eigenaar-bewoners (ook ISDE) en VvE's te stimuleren wordt het subsidiebedrag verhoogd, waardoor het gemiddelde subsidiepercentage stijgt van 20% naar 30% van de investeringskosten.

Om te zorgen dat meer huishoudens gebruik kunnen maken van de ISDE en de SEEH wordt het budget van deze regelingen verhoogd.

Lokale aanpak gemeenten

Gemeenten kunnen aanpakken organiseren om woningen versneld te isoleren aanvullend op de ISDE- of SEEH-subsidie. Hiervoor is € 145,5 mln. voor de regeling en € 3 mln. uitvoeringskosten beschikbaar gesteld. De uitkeringsvorm aan de gemeenten loopt via specifieke uitkeringen. De gemeentelijke aanpak kan worden vormgegeven als onderdeel van de wijkaanpak of via een contingenten- /woningtype aanpak, die door lokale of regionale marktpartijen wordt aangeboden. Verder kunnen gemeenten middelen gericht inzetten voor lage inkomens (kwetsbare buurten) – dit is een selectiecriteria - en slecht geïsoleerde woningen. Dit kan bijvoorbeeld via vouchers. Gemeenten kunnen ervoor kiezen de vouchers in te zetten in wijken waar (vooral) lage inkomens wonen.

Contingenten aanpak en proces innovatie

De aanbodzijde wordt ten behoeve van de contingenten aanpak gestimuleerd (€ 9 mln.) en ondersteund bij procesinnovatie en intensivering van het Meerjarig Missiegedreven Innovatie Programma 3 (MMIP3) (€ 15 mln.). De contingentenaanpak richt zich op gestandaardiseerde integrale oplossingen voor contingenten van veelvoorkomende woningtypen, die seriematig door aanbieders kunnen worden toegepast. Dit kan via gemeenten worden aangejaagd en/of door het Rijk worden ondersteund.

Natuur inclusief

Bij isolatiewerkzaamheden moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten die in woningen en gebouwen nestelen en verblijven. Een deel van de gemeentelijke ondersteuning kan betrekking hebben op het opstellen van lokale soortenmanagementplannen (SMP's) in het kader van soortenbescherming (€ 4 mln.). Hiervoor wordt subsidie beschikbaar gesteld. Dit wordt in het voorjaar 2022 met het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) bezien.

Verduurzaming van huurwoningen

De middelen die in de begroting 2022 beschikbaar komen voor het nationaal isolatie programma voor huurwoningen worden in 2023 en 2024 ingezet via een (nieuwe) subsidieregeling voor verduurzaming van woningen. Deze regeling richt zich met name op de aanpak van de energetisch slechtste woningen. Daarbij wordt de samenloop met de bestaande regeling vermindering verhuurderheffing verduurzaming (RVV-V) nog bezien. Zoals aangegeven in de brief van 1 september 2021 (Kamerstukken II, 2020/21, [27926, nr. 345](#)) wordt onderzocht of voor de RVV-V verdere verbeteringen doorgevoerd kunnen worden in de budgettaire beheersing en de effectieve inzet van het budget. Daarbij wordt in beeld gebracht of een tariefsverlaging in de verhuurderheffing of omvorming naar een subsidie instrument wenselijk is. Bij een keuze voor de laatste optie moet de samenloop met de middelen voor het Nationaal Isolatieprogramma worden bezien. De Kamer wordt in het eerste kwartaal van 2022 geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek.

Ondersteuningsprogramma communicatie en voorlichting

Het nationaal isolatie programma wordt ondersteund via uitgebreide communicatie. Hiervoor is jaarlijks € 3 mln. (in 2022-2024) beschikbaar. De communicatie zal vooral worden gericht

op het uitfaseren van slecht geïsoleerde woningen en isolatie naar de standaard voor woningisolatie.

Het nationaal isolatie programma krijgt ook een plek in de landelijke isolatiecampagne, die reeds loopt. Deze campagne is onderdeel van de koepelcampagne over klimaat («iedereen doet wat»). In deze campagne wordt al verwezen naar het (reeds bestaande) landelijke digitale platform verbeterjehuis.nl.

Zon-op-rijksdaken en isolerende maatregelen rijksgebouwen

1. Zon-op-dak Rijk

Hiermee kan uitvoering worden gegeven aan investeringsafspraken voor zon op Rijksdaken gefinancierd via reguliere bekostigingsafspraken binnen het Rijk (met behulp van de leenfaciliteit). Hiervoor wordt € 2 mln. aangewend voor programmakosten, zoals personele capaciteit.

2. Duurzaamheidsmaatregelen in overige gebouwen van het Rijk onder beheer van Rijksvastgoedbedrijf

Uit de groslijst van lopende projecten worden in overleg met huisvestingsklanten uitvoerbare versnellingen geïdentificeerd waarbij het criterium maximale CO2 reductie per extra geïnvesteerde euro leidend is. De middelen (€ 21 mln.) worden via een opdracht aan het Rijksvastgoedbedrijf beschikbaar gesteld.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed op natuurlijke momenten

Het betreft een nieuwe nader uit te werken generieke subsidieregeling, waarbij het Ministerie van BZK deze samen met de Ministeries van OCW en VWS voorbereidt. De subsidieregeling beoogt de eigenaren van maatschappelijk vastgoed tegemoet te komen in de kosten waarbij het energetisch renoveren of verduurzamen op natuurlijke momenten centraal staat. Voor 2022 t/m 2024 is hier €358,7 mln. (incl. €17,9 mln. uitvoeringskosten) beschikbaar voor gesteld.

Ontzorging t.b.v. provinciaal programma

De Specifieke Uitkering (SPUK) Ontzorgingsprogramma³ wordt in 2022 opnieuw opengesteld met gewijzigde voorwaarden om bijvoorbeeld ook gemeenten tot 50.000 inwoners te ondersteunen. Hiervoor is € 18 mln. beschikbaar gesteld. € 17 mln. is beschikbaar voor de regeling en € 1 mln. voor de uitvoeringskosten.

Ondersteuning aanpak huishoudens met energiearmoede

Een recent onderzoek van TNO⁴ laat zien dat ongeveer 550.000 huishoudens in Nederland te maken hebben met energiearmoede: Ze hebben een laag inkomen en hebben hoge energiekosten en/of wonen veelal in een huis dat niet goed is geïsoleerd. Ongeveer 75% van deze huishoudens woont in een corporatiewoning. TNO heeft de gegevens op gemeenteniveau beschikbaar. Voor de verdeling van de middelen over de gemeenten vormen deze gegevens het uitgangspunt. Daarbij wordt uitgegaan van € 149 mln., waarbij € 1 mln. is gereserveerd voor ondersteuning van gemeenten op landelijk niveau. Gemeenten zullen deze middelen gericht inzetten om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om het energieverbruik te verminderen. De specifieke manier waarop dit kan plaatsvinden is aan de gemeenten. Veel gemeenten hebben reeds beleid ontwikkeld gericht op reductie van energiegebruik van huishoudens (onder andere via de RREW - regeling reductie energiegebruik woningen) en daar een infrastructuur voor staan via bijvoorbeeld energieloketten, afspraken met woningcorporaties en energiecoöperaties. De inzet van maatregelen kan daarbij variëren van de inzet van

³ <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/ontzorgingsprogramma-maatschappelijk-vastgoed>

⁴ TNO: De feiten over energiearmoede in Nederland - Inzicht op nationaal en lokaal niveau

(vrijwillige) energiecoaches, energiedisplays, inregelen van CV-systemen, de inzet van kleine energiebesparende maatregelen zoals tochtstrips en radiatorfolie tot aan een bijdrage aan grotere isolatiesmaatregelen zoals vloer- of spouwmuurisolatie.

De inzet van de maatregelen gericht op huishoudens in een kwetsbare positie vergt daarbij naar verwachting nog wel een extra inspanning en focus. Ook daarvoor kan de gemeente waar mogelijk aansluiten bij de bestaande sociale structuur in gemeenten gericht op ondersteuning van kwetsbare huishoudens. TNO heeft naast de data per gemeente ook de beschikking over verschillende data op wijk- en buurniveau die inzicht en handvatten bieden aan gemeenten om de activiteiten specifiek te richten. TNO zal dit ook op korte termijn voor de gemeenten ontsluiten.

Omdat 75% van deze huishoudens in een corporatiewoning woont, zijn ook afspraken tussen gemeenten en corporaties naar verwachting noodzakelijk. Het Ministerie van BZK zal de komende periode met Aedes en VNG afspraken maken om gemeenten te ondersteunen bij de uitwerking en aanpak. Daarbij zal ook zoveel mogelijk bekendheid worden gegeven aan succesvolle voorbeelden die zijn opgedaan bij de regeling reductie energiegebruik woningen, onder meer via de Community of Practice die daarvoor is gestart. De gemeenten zullen daarover medio november worden geïnformeerd.

Begin 2022 zullen de middelen via een specifieke uitkering aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld. De gemeenten zullen daarbij worden gevraagd achteraf via de SiSa (Single information Single audit) systematiek aan te geven hoe de middelen zijn ingezet. De verantwoording vindt plaats in de jaarrekening van de gemeente en wordt gecontroleerd door de accountant. Het gaat daarbij om de activiteiten die zijn ingezet om huishoudens te ondersteunen.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 2 Verdeling aan gemeenten op basis van aantal huishoudens in energiearmoede (bedragen in €)

Naam Gemeente	% energiearmoede van het totaal (verdeelsleutel)	Aantal huishoudens in energiearmoede (TNO)	Bedrag per gemeente
Aa en Hunze	0,16%	873	€ 233.931
Aalsmeer	0,11%	616	€ 164.918
Aalten	0,15%	847	€ 226.943
Achtkarspelen	0,27%	1.515	€ 405.981
Alblasserdam	0,06%	346	€ 92.604
Albrandswaard	0,06%	345	€ 92.532
Alkmaar	0,49%	2.729	€ 731.132
Almelo	0,67%	3.736	€ 1.001.002
Almere	0,95%	5.287	€ 1.416.517
Alphen aan den Rijn	0,32%	1.778	€ 476.346
Alphen-Chaam	0,03%	194	€ 52.062
Altena	0,26%	1.459	€ 390.920
Ameland	0,02%	127	€ 34.010
Amersfoort	0,60%	3.343	€ 895.672
Amstelveen	0,30%	1.672	€ 447.934
Amsterdam	5,63%	31.324	€ 8.392.019
Apeldoorn	0,86%	4.767	€ 1.277.065
Appingedam	0,12%	640	€ 171.512
Arnhem	1,53%	8.486	€ 2.273.378
Assen	0,45%	2.528	€ 677.153
Asten	0,09%	488	€ 130.844
Baarle-Nassau	0,04%	239	€ 63.989
Baarn	0,09%	518	€ 138.758
Barendrecht	0,11%	600	€ 160.612
Barneveld	0,21%	1.175	€ 314.726
Beek (L.)	0,08%	429	€ 115.023
Beekdaelen	0,22%	1.213	€ 324.892
Beemster	0,03%	166	€ 44.481
Beesel	0,10%	582	€ 155.973
Berg en Dal	0,26%	1.463	€ 391.845
Bergeijk	0,07%	403	€ 107.977
Bergen (L.)	0,11%	612	€ 163.856
Bergen (NH.)	0,12%	693	€ 185.531
Bergen op Zoom	0,32%	1.791	€ 479.882
Berkelland	0,27%	1.495	€ 400.403
Bernheze	0,13%	735	€ 196.956
Best	0,10%	541	€ 144.842
Beuningen	0,12%	650	€ 174.023
Beverwijk	0,16%	888	€ 237.777
Bladel	0,07%	415	€ 111.279
Blaricum	0,07%	407	€ 109.104
Bloemendaal	0,05%	280	€ 74.930
Bodegraven-Reeuwijk	0,10%	556	€ 148.925
Boekel	0,03%	187	€ 50.138
Borger-Odoorn	0,22%	1.212	€ 324.754
Borne	0,12%	682	€ 182.748
Borsele	0,09%	504	€ 135.017
Boxmeer	0,14%	758	€ 203.188
Boxtel	0,14%	793	€ 212.362
Breda	0,93%	5.186	€ 1.389.467
Brielle	0,07%	407	€ 108.943
Bronckhorst	0,20%	1.122	€ 300.530
Brummen	0,12%	656	€ 175.704
Brunssum	0,25%	1.393	€ 373.167
Bunnik	0,04%	219	€ 58.603

Tabel 2 Verdeling aan gemeenten op basis van aantal huishoudens in energiearmoede (bedragen in €)

Naam Gemeente	% energiearmoede van het totaal (verdeelsleutel)	Aantal huishoudens in energiearmoede (TNO)	Bedrag per gemeente
Bunschoten	0,05%	286	€ 76.594
Buren	0,13%	747	€ 200.093
Capelle aan den IJssel	0,37%	2.055	€ 550.467
Castricum	0,08%	426	€ 114.041
Coevorden	0,27%	1.498	€ 401.356
Cranendonck	0,11%	604	€ 161.948
Cuijk	0,17%	939	€ 251.647
Culemborg	0,13%	746	€ 199.882
Dalfsen	0,12%	652	€ 174.740
Dantumadiel	0,19%	1.059	€ 283.663
De Bilt	0,16%	909	€ 243.425
De Fryske Marren	0,36%	1.982	€ 530.883
De Ronde Venen	0,16%	888	€ 238.031
De Wolden	0,14%	763	€ 204.442
Delft	0,49%	2.737	€ 733.216
Delfzijl	0,28%	1.551	€ 415.542
Den Helder	0,37%	2.041	€ 546.863
Deurne	0,20%	1.127	€ 301.929
Deventer	0,59%	3.274	€ 877.236
Diemen	0,16%	865	€ 231.721
Dinkelland	0,12%	688	€ 184.324
Doesburg	0,09%	526	€ 140.935
Doetinchem	0,38%	2.109	€ 564.996
Dongen	0,10%	532	€ 142.549
Dordrecht	0,57%	3.173	€ 850.073
Drechterland	0,08%	445	€ 119.300
Drimmelen	0,11%	612	€ 163.920
Dronten	0,25%	1.394	€ 373.347
Druten	0,11%	612	€ 163.975
Duiven	0,17%	970	€ 259.879
Echt-Susteren	0,21%	1.143	€ 306.236
Edam-Volendam	0,11%	610	€ 163.349
Ede	0,34%	1.888	€ 505.726
Eemnes	0,04%	206	€ 55.092
Eersel	0,06%	346	€ 92.578
Eijsden-Margraten	0,08%	450	€ 120.545
Eindhoven	2,50%	13.931	€ 3.732.266
Elburg	0,10%	570	€ 152.746
Emmen	0,96%	5.338	€ 1.430.013
Enkhuizen	0,11%	639	€ 171.166
Enschede	1,76%	9.769	€ 2.617.141
Epe	0,20%	1.109	€ 297.191
Ermelo	0,11%	618	€ 165.572
Etten-Leur	0,23%	1.279	€ 342.639
Geertruidenberg	0,11%	613	€ 164.158
Geldrop-Mierlo	0,24%	1.352	€ 362.130
Gemert-Bakel	0,16%	868	€ 232.639
Gennep	0,10%	576	€ 154.355
Gilze en Rijen	0,15%	850	€ 227.740
Goeree-Overflakkee	0,22%	1.219	€ 326.508
Goes	0,22%	1.237	€ 331.495
Goirle	0,11%	588	€ 157.638
Gooise Meren	0,22%	1.217	€ 326.071
Gorinchem	0,16%	889	€ 238.037
Gouda	0,29%	1.621	€ 434.311

Tabel 2 Verdeling aan gemeenten op basis van aantal huishoudens in energiearmoede (bedragen in €)

Naam Gemeente	% energiearmoede van het totaal (verdeelsleutel)	Aantal huishoudens in energiearmoede (TNO)	Bedrag per gemeente
Grave	0,07%	372	€ 99.611
Groningen	2,10%	11.696	€ 3.133.500
Gulpen-Wittem	0,08%	457	€ 122.534
Haaksbergen	0,14%	805	€ 215.670
Haaren	0,05%	283	€ 75.908
Haarlem	0,72%	3.979	€ 1.065.941
Haarlemmermeer	0,42%	2.330	€ 624.204
Halderberge	0,20%	1.135	€ 304.115
Hardenberg	0,31%	1.735	€ 464.755
Harderwijk	0,21%	1.152	€ 308.530
Hardinxveld-Giessendam	0,05%	251	€ 67.219
Harlingen	0,15%	820	€ 219.555
Hattem	0,05%	255	€ 68.396
Heemskerk	0,14%	757	€ 202.802
Heemstede	0,06%	356	€ 95.256
Heerde	0,07%	367	€ 98.283
Heerenveen	0,33%	1.851	€ 495.981
Heerhugowaard	0,18%	991	€ 265.442
Heerlen	1,23%	6.835	€ 1.831.132
Heeze-Leende	0,06%	342	€ 91.600
Heiloo	0,06%	338	€ 90.538
Hellendoorn	0,17%	964	€ 258.196
Hellevoetsluis	0,15%	840	€ 225.094
Helmond	0,72%	4.014	€ 1.075.322
Hendrik-Ido-Ambacht	0,06%	331	€ 88.736
Hengelo (O.)	0,59%	3.282	€ 879.167
Het Hogeland	0,43%	2.371	€ 635.330
Heumen	0,07%	367	€ 98.361
Heusden	0,24%	1.360	€ 364.450
Hillegom	0,06%	329	€ 88.147
Hilvarenbeek	0,06%	323	€ 86.474
Hilversum	0,46%	2.575	€ 689.845
Hoeksche Waard	0,27%	1.489	€ 398.786
Hof van Twente	0,20%	1.118	€ 299.540
Hollands Kroon	0,26%	1.430	€ 383.119
Hoogeveen	0,42%	2.317	€ 620.623
Hoorn	0,41%	2.274	€ 609.162
Horst aan de Maas	0,19%	1.042	€ 279.183
Houten	0,12%	659	€ 176.630
Huizen	0,23%	1.287	€ 344.695
Hulst	0,15%	838	€ 224.558
IJsselstein	0,08%	431	€ 115.510
Kaag en Braassem	0,13%	743	€ 199.157
Kampen	0,24%	1.309	€ 350.566
Kapelle	0,04%	248	€ 66.346
Katwijk	0,15%	836	€ 224.001
Kerkrade	0,50%	2.754	€ 737.753
Koggenland	0,06%	330	€ 88.450
Krimpen aan den IJssel	0,12%	646	€ 173.020
Krimpenerwaard	0,22%	1.203	€ 322.281
Laarbeek	0,12%	651	€ 174.294
Landerd	0,07%	375	€ 100.410
Landgraaf	0,31%	1.751	€ 469.067
Landsmeer	0,04%	231	€ 61.936
Langedijk	0,11%	631	€ 169.134

Tabel 2 Verdeling aan gemeenten op basis van aantal huishoudens in energiearmoede (bedragen in €)

Naam Gemeente	% energiearmoede van het totaal (verdeelsleutel)	Aantal huishoudens in energiearmoede (TNO)	Bedrag per gemeente
Lansingerland	0,17%	923	€ 247.258
Laren (NH.)	0,06%	316	€ 84.672
Leeuwarden	0,94%	5.213	€ 1.396.719
Leiden	0,61%	3.367	€ 902.121
Leiderdorp	0,08%	421	€ 112.892
Leidschendam-Voorburg	0,23%	1.277	€ 342.036
Lelystad	0,75%	4.155	€ 1.113.236
Leudal	0,15%	847	€ 226.907
Leusden	0,07%	414	€ 110.921
Lingewaard	0,20%	1.103	€ 295.474
Lisse	0,08%	433	€ 115.947
Lochem	0,18%	998	€ 267.425
Loon op Zand	0,12%	691	€ 185.184
Lopik	0,06%	315	€ 84.481
Loppersum	0,08%	446	€ 119.490
Losser	0,17%	925	€ 247.801
Maasdriel	0,14%	754	€ 201.950
Maasgouw	0,14%	756	€ 202.659
Maassluis	0,14%	793	€ 212.382
Maastricht	1,43%	7.977	€ 2.136.992
Medemblik	0,22%	1.198	€ 321.047
Meerssen	0,09%	512	€ 137.232
Meerijstad	0,35%	1.974	€ 528.727
Meppel	0,16%	896	€ 239.945
Middelburg (Z.)	0,29%	1.598	€ 428.176
Midden-Delfland	0,04%	217	€ 58.171
Midden-Drenthe	0,20%	1.133	€ 303.445
Midden-Groningen	0,59%	3.296	€ 883.072
Mill en Sint Hubert	0,06%	319	€ 85.471
Moerdijk	0,20%	1.125	€ 301.494
Molenlanden	0,15%	861	€ 230.678
Montferland	0,24%	1.321	€ 353.983
Montfoort	0,04%	227	€ 60.836
Mook en Middelaar	0,03%	185	€ 49.552
Neder-Betuwe	0,14%	787	€ 210.935
Nederweert	0,10%	548	€ 146.844
Nieuwegein	0,31%	1.712	€ 458.568
Nieuwkoop	0,12%	647	€ 173.376
Nijkerk	0,15%	812	€ 217.539
Nijmegen	1,77%	9.862	€ 2.642.021
Nissewaard	0,43%	2.398	€ 642.322
Noardeast-Fryslân	0,42%	2.352	€ 630.054
Noord-Beveland	0,04%	234	€ 62.721
Noordenveld	0,20%	1.131	€ 302.937
Noordoostpolder	0,27%	1.490	€ 399.093
Noordwijk	0,11%	630	€ 168.847
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	0,08%	424	€ 113.698
Nunspeet	0,14%	784	€ 209.912
Oegstgeest	0,05%	286	€ 76.578
Oirschot	0,05%	293	€ 78.630
Oisterwijk	0,15%	832	€ 222.958
Oldambt	0,47%	2.589	€ 693.498
Oldebroek	0,15%	856	€ 229.200
Oldenzaal	0,20%	1.127	€ 301.869

Tabel 2 Verdeling aan gemeenten op basis van aantal huishoudens in energiearmoede (bedragen in €)

Naam Gemeente	% energiearmoede van het totaal (verdeelsleutel)	Aantal huishoudens in energiearmoede (TNO)	Bedrag per gemeente
Olst-Wijhe	0,10%	543	€ 145.352
Ommen	0,09%	503	€ 134.687
Oost Gelre	0,13%	707	€ 189.353
Oosterhout	0,33%	1.823	€ 488.385
Ooststellingwerf	0,21%	1.166	€ 312.311
Oostzaan	0,03%	177	€ 47.409
Opmeer	0,03%	183	€ 48.901
Opsterland	0,22%	1.206	€ 323.023
Oss	0,62%	3.443	€ 922.441
Oude IJsselstreek	0,31%	1.733	€ 464.317
Ouder-Amstel	0,05%	286	€ 76.543
Oudewater	0,03%	194	€ 51.874
Overbetuwe	0,24%	1.315	€ 352.229
Papendrecht	0,13%	705	€ 188.810
Peel en Maas	0,24%	1.322	€ 354.130
Pekela	0,17%	935	€ 250.384
Pijnacker-Nootdorp	0,09%	515	€ 137.886
Purmerend	0,25%	1.390	€ 372.468
Putten	0,10%	535	€ 143.383
Raalte	0,22%	1.201	€ 321.651
Reimerswaal	0,10%	578	€ 154.839
Renkum	0,25%	1.384	€ 370.712
Renswoude	0,01%	80	€ 21.555
Reusel-De Mierden	0,05%	269	€ 72.024
Rheden	0,37%	2.063	€ 552.612
Rhenen	0,09%	482	€ 129.172
Ridderkerk	0,19%	1.063	€ 284.714
Rijssen-Holten	0,18%	1.003	€ 268.580
Rijswijk (ZH.)	0,25%	1.379	€ 369.424
Roerdalen	0,14%	789	€ 211.290
Roermond	0,54%	2.999	€ 803.527
Roosendaal	0,48%	2.684	€ 718.979
Rotterdam	5,34%	29.702	€ 7.957.522
Rozendaal	0,00%	24	€ 6.396
Rucphen	0,17%	966	€ 258.697
Schagen	0,20%	1.134	€ 303.704
Scherpenzeel	0,03%	151	€ 40.338
Schiedam	0,36%	2.013	€ 539.208
Schiermonnikoog	0,01%	45	€ 12.057
Schouwen-Duiveland	0,22%	1.221	€ 327.065
's-Gravenhage	3,41%	18.940	€ 5.074.168
's-Hertogenbosch	1,06%	5.888	€ 1.577.459
Simpelveld	0,07%	363	€ 97.290
Sint Anthonis	0,05%	292	€ 78.135
Sint-Michielsgestel	0,10%	579	€ 155.191
Sittard-Geleen	0,74%	4.091	€ 1.096.007
Sliedrecht	0,06%	341	€ 91.483
Sluis	0,16%	869	€ 232.832
Smallingerland	0,50%	2.798	€ 749.524
Soest	0,16%	916	€ 245.487
Someren	0,10%	532	€ 142.429
Son en Breugel	0,06%	356	€ 95.280
Stadskanaal	0,31%	1.715	€ 459.370
Staphorst	0,06%	320	€ 85.864
Stede Broec	0,13%	697	€ 186.696

Tabel 2 Verdeling aan gemeenten op basis van aantal huishoudens in energiearmoede (bedragen in €)

Naam Gemeente	% energiearmoede van het totaal (verdeelsleutel)	Aantal huishoudens in energiearmoede (TNO)	Bedrag per gemeente
Steenbergen	0,15%	811	€ 217.355
Steenwijkerland	0,35%	1.925	€ 515.738
Stein (L.)	0,14%	751	€ 201.278
Stichtse Vecht	0,20%	1.097	€ 293.962
Súdwest-Fryslân	0,71%	3.956	€ 1.059.773
Terneuzen	0,32%	1.765	€ 472.971
Terschelling	0,02%	137	€ 36.571
Texel	0,06%	337	€ 90.316
Teylingen	0,10%	575	€ 154.057
Tholen	0,13%	702	€ 188.027
Tiel	0,26%	1.462	€ 391.583
Tilburg	1,55%	8.615	€ 2.307.986
Tubbergen	0,09%	528	€ 141.499
Twenterand	0,24%	1.353	€ 362.527
Tynaarlo	0,15%	852	€ 228.246
Tytsjerksteradiel	0,17%	934	€ 250.195
Uden	0,23%	1.303	€ 349.010
Uitgeest	0,03%	174	€ 46.501
Uithoorn	0,10%	566	€ 151.618
Urk	0,07%	365	€ 97.720
Utrecht	1,68%	9.348	€ 2.504.509
Utrechtse Heuvelrug	0,18%	993	€ 266.012
Vaals	0,10%	532	€ 142.467
Valkenburg aan de Geul	0,11%	600	€ 160.740
Valkenswaard	0,22%	1.214	€ 325.252
Veendam	0,28%	1.560	€ 418.025
Veenendaal	0,26%	1.452	€ 389.022
Veere	0,08%	423	€ 113.231
Veldhoven	0,18%	1.015	€ 271.810
Velsen	0,28%	1.539	€ 412.267
Venlo	0,81%	4.479	€ 1.199.841
Venray	0,30%	1.666	€ 446.301
Vijfheerenlanden	0,23%	1.288	€ 345.183
Vlaardingen	0,30%	1.657	€ 444.028
Vlieland	0,01%	49	€ 13.237
Vlissingen	0,31%	1.739	€ 465.958
Voerendaal	0,07%	414	€ 111.010
Voorschoten	0,07%	369	€ 98.751
Voorst	0,12%	655	€ 175.549
Vught	0,10%	546	€ 146.257
Waadhoeke	0,38%	2.089	€ 559.564
Waalre	0,06%	340	€ 91.219
Waalwijk	0,26%	1.463	€ 391.919
Waddinxveen	0,08%	456	€ 122.033
Wageningen	0,24%	1.353	€ 362.407
Wassenaar	0,13%	711	€ 190.394
Waterland	0,07%	389	€ 104.176
Weert	0,27%	1.475	€ 395.286
Weesp	0,09%	480	€ 128.600
West Betuwe	0,21%	1.170	€ 313.569
West Maas en Waal	0,11%	625	€ 167.491
Westerkwartier	0,42%	2.308	€ 618.459
Westerveld	0,12%	678	€ 181.772
Westervoort	0,10%	561	€ 150.169
Westerwolde	0,28%	1.576	€ 422.123

Tabel 2 Verdeling aan gemeenten op basis van aantal huishoudens in energiearmoede (bedragen in €)

Naam Gemeente	% energiearmoede van het totaal (verdeelsleutel)	Aantal huishoudens in energiearmoede (TNO)	Bedrag per gemeente
Westland	0,35%	1.955	€ 523.712
Weststellingwerf	0,22%	1.230	€ 329.456
Westvoorne	0,06%	313	€ 83.976
Wierden	0,09%	523	€ 140.171
Wijchen	0,20%	1.122	€ 300.712
Wijdmeren	0,10%	571	€ 152.943
Wijk bij Duurstede	0,09%	494	€ 132.311
Winterswijk	0,18%	1.018	€ 272.662
Woensdrecht	0,10%	569	€ 152.374
Woerden	0,15%	809	€ 216.673
Wormerland	0,05%	289	€ 77.296
Woudenberg	0,03%	173	€ 46.462
Zaanstad	0,84%	4.645	€ 1.244.335
Zaltbommel	0,14%	754	€ 201.985
Zandvoort	0,10%	566	€ 151.689
Zeewolde	0,06%	315	€ 84.437
Zeist	0,26%	1.423	€ 381.313
Zevenaar	0,31%	1.741	€ 466.410
Zoetermeer	0,50%	2.761	€ 739.747
Zoeterwoude	0,02%	100	€ 26.834
Zuidplas	0,14%	760	€ 203.723
Zundert	0,09%	513	€ 137.456
Zutphen	0,30%	1.691	€ 452.902
Zwartewaterland	0,10%	555	€ 148.737
Zwijndrecht	0,23%	1.306	€ 349.866
Zwolle	0,63%	3.507	€ 939.557
Totaal	100%	556.160	€ 149.000.000

Art. 6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving

Naar aanleiding van het rapport «Ongekend onrecht» van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag heeft het Kabinet structureel € 150 mln. beschikbaar gesteld voor de versterking van de directe dienstverlening aan inwoners door gemeenten. Deze middelen worden voor een groot deel via het gemeentefonds uitgekeerd aan de gemeenten. Het deel dat op artikel 6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving blijft, wordt gebruikt om de gemeentelijke dienstverlening te kunnen versterken via het project Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).

Art 10. Groningen versterken en perspectief

Via de Subsidie Verduurzaming en Verbetering Groningen kunnen huiseigenaren die geen onderdeel zijn van het versterkingsprogramma van NCG, maar wel woonachtig zijn in het gebied waar de waardedalingregeling van IMG geldt, een subsidie ontvangen van maximaal € 10.000.

Het budget van 2021 is volledig uitgeput. De samenvoeging van de tranches biedt de kans aan zoveel mogelijk huiseigenaren in 2022 deze subsidie aan te vragen. Op de begroting van BZK staat € 75 mln. in 2022. Van de Aanvullende Post wordt € 145,8 mln. voor het jaar 2022 overgeboekt naar de begroting van BZK (samenvoeging tranches 2022 en 2023), hetgeen resulteert in een totaal van € 220,8 mln.

MEERJARIGE DOORWERKING

In de onderstaande tabellen zijn per artikel de standen ontwerpbegroting 2022 vóór nota van wijziging, de mutaties en de standen ontwerpbegroting 2022 na nota van wijziging meerjarig opgenomen.

Tabel 2 Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1 Openbaar bestuur en democratie						
Stand vóór nota van wijziging	120.207	86.576	78.545	78.620	70.291	70.777
<i>POK-Interbestuurlijk samenwerkingsplatform</i>	0	10.000	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	120.207	96.576	78.545	78.620	70.291	70.777
2 Nationale veiligheid						
Stand vóór nota van wijziging	339.299	344.621	347.366	344.992	344.939	344.924
Stand na nota van wijziging	339.299	344.621	347.366	344.992	344.939	344.924
3 Woningmarkt						
Stand vóór nota van wijziging	5.553.384	4.532.084	4.666.580	4.805.321	4.947.021	5.076.836
Stand na nota van wijziging	5.553.384	4.532.084	4.666.580	4.805.321	4.947.021	5.076.836
4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit						
Stand vóór nota van wijziging	529.830	455.293	293.175	204.025	212.590	141.106
<i>Nationaal Isolatie Programma</i>	0	81.800	111.300	114.300	6.250	3.250
<i>Maatschappelijk Vastgoed</i>	0	77.200	160.750	161.750	0	0
<i>Aanpak huishoudens met energiearmoede</i>	0	150.000	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	529.830	764.293	565.225	480.075	218.840	144.356
5 Ruimtelijke ordening en omgevingswet						
Stand vóór nota van wijziging	151.303	122.548	86.406	82.886	81.888	76.824
Stand na nota van wijziging	151.303	122.548	86.406	82.886	81.888	76.824
6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving						
Stand vóór nota van wijziging	186.011	216.284	153.542	146.143	146.671	144.582
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	117.000	116.000	113.000	113.000	95.000
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	-94.000	-93.000	-90.000	-90.000	-95.000
<i>Informatiepunt Digitale Overheid</i>	0	3.400	19.950	19.950	19.950	19.950
Stand na nota van wijziging	186.011	242.684	196.492	189.093	189.621	164.532
7 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid						
Stand vóór nota van wijziging	104.975	193.597	188.016	161.251	160.572	157.021
Stand na nota van wijziging	104.975	193.597	188.016	161.251	160.572	157.021
9 Uitvoering Rijksvastgoedbeleid						
Stand vóór nota van wijziging	181.448	136.948	137.025	138.157	139.166	160.555
Stand na nota van wijziging	181.448	136.948	137.025	138.157	139.166	160.555
10 Groningen versterken en perspectief						
Stand vóór nota van wijziging	955.970	1.124.308	831.919	778.271	760.737	758.580
<i>Verduurzaming en Verbetering Groningen</i>	0	145.800	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	955.970	1.270.108	831.919	778.271	760.737	758.580
11 Centraal apparaat						
Stand vóór nota van wijziging	694.803	584.253	567.199	566.451	548.458	548.051
Stand na nota van wijziging	694.803	584.253	567.199	566.451	548.458	548.051
12 Algemeen						
Stand vóór nota van wijziging	261.861	11.560	11.173	11.201	11.086	11.085
Stand na nota van wijziging	261.861	11.560	11.173	11.201	11.086	11.085
13 Nog onverdeeld						
Stand vóór nota van wijziging	0	0	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	0	0	0	0	0	0

Tabel 2 Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties						
Stand voor nota van wijziging	9.079.091	7.808.072	7.360.946	7.317.318	7.423.419	7.490.341
<i>POK-Interbestuurlijk samenwerkingsplatform</i>	0	10.000	0	0	0	0
<i>Nationaal Isolatie Programma</i>	0	81.800	111.300	114.300	6.250	3.250
<i>Maatschappelijk Vastgoed</i>	0	77.200	160.750	161.750	0	0
<i>Aanpak huishoudens met energiearmoede</i>	0	150.000	0	0	0	0
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	117.000	116.000	113.000	113.000	95.000
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	- 94.000	- 93.000	- 90.000	- 90.000	- 95.000
<i>Informatiepunt Digitale Overheid</i>	0	3.400	19.950	19.950	19.950	19.950
<i>Verduurzaming en Verbetering Groningen</i>	0	145.800	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	9.079.091	8.299.272	7.675.946	7.636.318	7.472.619	7.513.541

Tabel 3 Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1 Openbaar bestuur en democratie						
Stand vóór nota van wijziging	119.026	86.576	78.545	78.620	70.291	70.777
<i>POK-Interbestuurlijk samenwerkingsplatform</i>	0	10.000	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	119.026	96.576	78.545	78.620	70.291	70.777
2 Nationale veiligheid						
Stand vóór nota van wijziging	339.299	344.621	347.366	344.992	344.939	344.924
Stand na nota van wijziging	339.299	344.621	347.366	344.992	344.939	344.924
3 Woningmarkt						
Stand vóór nota van wijziging	5.523.264	4.632.089	4.666.585	4.805.321	4.947.021	5.076.836
Stand na nota van wijziging	5.523.264	4.632.089	4.666.585	4.805.321	4.947.021	5.076.836
4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit						
Stand vóór nota van wijziging	603.437	445.486	262.755	217.138	235.050	179.106
<i>Nationaal Isolatie Programma</i>	0	81.800	111.300	114.300	6.250	3.250
<i>Maatschappelijk Vastgoed</i>	0	77.200	160.750	161.750	0	0
<i>Aanpak huishoudens met energiearmoede</i>	0	150.000	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	603.437	754.486	534.805	493.188	241.300	182.356
5 Ruimtelijke ordening en omgevingswet						
Stand vóór nota van wijziging	151.303	122.548	86.406	82.886	81.888	76.824
Stand na nota van wijziging	151.303	122.548	86.406	82.886	81.888	76.824
6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving						
Stand vóór nota van wijziging	186.011	216.284	153.542	146.143	146.671	144.582
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	117.000	116.000	113.000	113.000	95.000
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	-94.000	-93.000	-90.000	-90.000	-95.000
<i>Informatiepunt Digitale Overheid</i>	0	3.400	19.950	19.950	19.950	19.950
Stand na nota van wijziging	186.011	242.684	196.492	189.093	189.621	164.532
7 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid						
Stand vóór nota van wijziging	104.975	193.597	188.016	161.251	160.572	157.021
Stand na nota van wijziging	104.975	193.597	188.016	161.251	160.572	157.021
9 Uitvoering Rijksvastgoedbeleid						
Stand vóór nota van wijziging	181.448	136.948	137.025	138.157	139.166	160.555
Stand na nota van wijziging	181.448	136.948	137.025	138.157	139.166	160.555
10 Groningen versterken en perspectief						
Stand vóór nota van wijziging	960.470	1.124.308	831.919	778.271	760.737	758.580
<i>Verduurzaming en Verbetering Groningen</i>	0	145.800	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	960.470	1.270.108	831.919	778.271	760.737	758.580
11 Centraal apparaat						
Stand vóór nota van wijziging	694.803	584.253	567.199	566.451	548.458	548.051
Stand na nota van wijziging	694.803	584.253	567.199	566.451	548.458	548.051
12 Algemeen						
Stand vóór nota van wijziging	31.861	171.560	81.173	11.201	11.086	11.085
Stand na nota van wijziging	31.861	171.560	81.173	11.201	11.086	11.085
13 Nog onverdeeld						
Stand vóór nota van wijziging	0	0	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	0	0	0	0	0	0

Tabel 3 Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties						
Stand voor nota van wijziging	8.895.897	8.058.270	7.400.531	7.330.431	7.445.879	7.528.341
<i>POK-Interbestuurlijk samenwerkingsplatform</i>	0	10.000	0	0	0	0
<i>Nationaal Isolatie Programma</i>	0	81.800	111.300	114.300	6.250	3.250
<i>Maatschappelijk Vastgoed</i>	0	77.200	160.750	161.750	0	0
<i>Aanpak huishoudens met energiearmoede</i>	0	150.000	0	0	0	0
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	117.000	116.000	113.000	113.000	95.000
<i>POK-versterking dienstverlening gemeenten</i>	0	- 94.000	- 93.000	- 90.000	- 90.000	- 95.000
<i>Informatiepunt Digitale Overheid</i>	0	3.400	19.950	19.950	19.950	19.950
<i>Verduurzaming en Verbetering Groningen</i>	0	145.800	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	8.895.897	8.549.470	7.715.531	7.649.431	7.495.079	7.551.541

Tabel 3 Meerjarige doorwerking ontvangsten (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1 Openbaar bestuur en democratie						
Stand vóór nota van wijziging	24.765	24.765	24.765	24.765	24.765	24.765
Stand na nota van wijziging	24.765	24.765	24.765	24.765	24.765	24.765
2 Nationale veiligheid						
Stand vóór nota van wijziging	14.714	14.714	14.714	14.714	14.714	14.714
Stand na nota van wijziging	14.714	14.714	14.714	14.714	14.714	14.714
3 Woningmarkt						
Stand vóór nota van wijziging	420.058	354.100	358.900	346.000	339.800	332.600
Stand na nota van wijziging	420.058	354.100	358.900	346.000	339.800	332.600
4 Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit						
Stand vóór nota van wijziging	91	91	91	91	91	91
Stand na nota van wijziging	91	91	91	91	91	91
5 Ruimtelijke ordening en omgevingswet						
Stand vóór nota van wijziging	4.728	3.824	3.824	3.824	3.824	3.824
Stand na nota van wijziging	4.728	3.824	3.824	3.824	3.824	3.824
6 Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving						
Stand vóór nota van wijziging	6.837	448	423	423	423	423
Stand na nota van wijziging	6.837	448	423	423	423	423
7 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid						
Stand vóór nota van wijziging	312	64	64	64	64	64
Stand na nota van wijziging	312	64	64	64	64	64
9 Uitvoering Rijksvastgoedbeleid						
Stand vóór nota van wijziging	157.819	120.282	120.282	102.984	102.984	92.820
Stand na nota van wijziging	157.819	120.282	120.282	102.984	102.984	92.820
10 Groningen versterken en perspectief						
Stand vóór nota van wijziging	363.627	490.000	661.000	661.000	661.000	661.000
Stand na nota van wijziging	363.627	490.000	661.000	661.000	661.000	661.000
11 Centraal apparaat						
Stand vóór nota van wijziging	170.854	89.293	109.293	109.293	109.293	109.293
Stand na nota van wijziging	170.854	89.293	109.293	109.293	109.293	109.293
12 Algemeen						
Stand vóór nota van wijziging	34.580	0	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	34.580	0	0	0	0	0
13 Nog onverdeeld						
Stand vóór nota van wijziging	0	0	0	0	0	0
Stand na nota van wijziging	0	0	0	0	0	0
Totaal Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties						
Stand voor nota van wijziging	1.198.385	1.097.581	1.293.356	1.263.158	1.256.958	1.239.594
Stand na nota van wijziging	1.198.385	1.097.581	1.293.356	1.263.158	1.256.958	1.239.594

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H.Ollongren